

Çin deneyiminin ışığında geçici bağlaşımlar ve devrimci taktik

Garbis ALTINOĞLU

22 Haziran 2019

Topal Osman'ın lanetli gölgesi ve devrimci taktikbaşlıklı yazımda, devrimci partilerin, baş düşman ya da esas tehlike konumunda bulunan güce ya da güçlere karşı, gerici ya da devrimci-olmayan bazı güçlerle geçici bağlaşımlar/ taktiksel işbirlikleri yapabileceğini belirtmiştim. Burada verdiğim tarihsel örnekler konuyu anlamak için yeterliydi. Ancak bazı okurlar şu ya da bu nedenle, daha önceki bir dizi yazımda yeniden ve yeniden ve bir çok kez değinmiş olduğum bu konuya ilişkin Marksist bakış açısını anlamakta zorluk çekiyor ya da anlamamakta inat ediyorlar. Bunun bir nedeni onların, uluslararası komünist hareketin deneyimini ve Marksizmin esaslarını bilmemeleri ya da yeterince bilmemeleri ve sergiledikleri sözümönaradikal sol yaklaşımın onların, Marksist strateji ve taktik bilimini kavramalarını güçleştirmesi olmalı. Bir diğer nedeni ise onların, Osmanlı-Türkiye deneyimini tek yanlı ve yüzeysel bir biçimde yorumlamaları olmalı II. Abdülhamit-İttihat ve Terakki-Kemalist rejimin Anadolu'nun Hristiyan halklarına karşı uyguladığı ve yer yer jenosit boyutlarına varan zulme karşı duyulan meşru öfkenin insanların rasyonel bir analiz yapmalarını güçleştirmesi -kabul edilmese bile- anlaşılabilir. Ancak devrimci taktiklerin duygulara değil, somut gerçekler ve sınıfsal güç ilişkileri ve onların bilimsel analizine dayalı olarak saptanabileceği ve saptanması gerektiği açıktır.

Değişik ülkelerdeki ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketlerini ve onların tarihsel gelişimlerini, üstünkörü bir biçimde de olsa izlemiş olan herkes, zulme ve sömürüye karşı savaşımın dümdüz bir rota izlemediğini ve hiçbir zaman da böyle rota izlemeyeceğini rahatlıkla görecektir. Devrimci siyasal parti ve

örgütler yürüttükleri siyasal ve askersavaşım, düz bir yoldan çok, inişli çıkışlı ve engebeli ve daha da ötesi çeşitli tuzaklarla bezenmiş bir yola benzetilebilir. Böyle bir yolda yürüyen devrimci siyasal özneler, güç dengelerinin ve koşulların değişimine paralel olarak sık sık taktiksel değişiklikler yapmak, farklı savaşım biçimlerini uygulamaya hazır olmak, zaman zaman da güvenilmez, ikiyüzlü ve potansiyel düşman konumundaki güçlerle taktiksel bağlaşımlar yapmak vb. zorunda kalacaklardır. Bu taktiksel esneklik elbette içinde bir dizi tehlikeyi de barındıracaktır. Güvenilmez, ikiyüzlü ve potansiyel düşman konumundaki güçlerden etkilenerak daha sağ ve uzlaşmacı bir konuma sürüklenmek, hatt onların fiziksel saldırılarına uğramak, kendi maksimal devrimci hedeflerini unutmak ya da gözden kaçırmak, ideolojik ve örgütsel bağımsızlığını yitirmek gibi. Ne yazık ki toplumsal pratik böylesi tehlikelerin bir çok kez komünist, devrimci ve ulusal kurtuluşçu hareketlere ağır zararlar vermesine de tanık olmuştur. Ama, birleşik cephe ve taktiksel işbirliği metotlarının zaman zaman hatalı bir tarzda uygulanmış olması, asla bu metotların ilke olarak reddedilmesi ve kullanımının yasaklanmasını gerektirmez ya da haklı çıkarmaz. Bu, bir insanın kötü bir hekime denk gelmesi, onun hatalı tanısı dolayısıyla hastalığının iyileşmemesi, hatt daha da kötüye gitmesi nedeniyle doktorlara gitmenin ilke olarak reddedilmesi ve yasaklanmasına benzerdi. Burada, gerek bu okurların ve gerekse konuya ilgi duyan diğer okurların konuyu daha kolay bir biçimde anlamalarını sağlamak için daha önce değindiğim tarihsel örneklerden biri üzerinde biraz daha detaylı bir biçimde duracağım. Bu tarihsel örnek, Çin devriminin belli bir evresinde Çin Komünist Partisi'nin, 1937-1945 döneminde, Japon işgaline karşı, gerici ve ABD/ Britanya yanlısı burjuvazi ve toprak ağalarının elleri kanlı partisi olan Kuomintang ile bir taktiksel işbirliğine girmesi.

1927'de, başında Çan Kay-şek'in bulunduğu Kuomintang'ın sağa kayması ve ardından Çin KP'ne karşı saldırıya geçmesi, bir komünist ve işçi kıyımına ve Çin devriminin ağır bir yenilgiye uğramasına yol açmıştı. Kıyımdan kurtulan, ancak kentlerdeki mevzilerini yitiren kadrolar kırsal bölgelere çekildiler. Zaten buralarda da çalışmakta olan Parti, köylülerin anti-feodal savaşımına önderlik ederek yeniden canlandı. Bunu izleyen yıllarda Kuomintang kuvvetleri, Çin KP'nin oluşturmuş olduğu kurtarılmış bölgelere (Çin Sovyet Cumhuriyeti) karşı bir dizikuşatma ve ezme operasyonu gerçekleştirdi. Bu saldırılar genel olarak püskürtüldü. Ancak bu kurtarılmış bölgelerin savunulmasında yaşanan zorluklar nedeniyle Parti, Çin Sovyet Cumhuriyeti'ni ülkenin kuzeyine taşıma kararı aldı. Ekim 1934-Ekim 1935 arasında yaşanan ve yoğun çatışmalarla el ele giden Uzun Yürüyüş sonunda ülkenin güneyindeki

Kiangsi eyaleti ve çevresinde bulunan Çin Sovyet Cumhuriyeti ülkenin kuzeyinde bulunan Şansi eyaletine taşındı.

Ancak bu ara Çin'de ve Uzakdoğu'da başka önemli gelişmeler yaşanmaktaydı. Yükselen bir emperyalist güç olan ve Nazi Almanyası ve faşist İtalya ile yakın ilişki içinde bulunan Japonya, öncelikle Çin'i sömürgeleştirmeyi hedefliyordu. Japon ordusu daha 18 Eylül 1931'de Çin'in Mançurya bölgesindeki Mukden kentinde bir provokasyon düzenlemiş, bunu bahane ederek bu bölgedeki üç eyaleti işgal etmiş ve burada Mançuko adlı bir kukla devlet kurmuştu. Japonya daha sonraki yıllarda Kuzey Çin'in başka bazı bölgelerini de işgal etmeye girişecekti. Japon emperyalistlerinin bu saldırgan siyaseti tüm ülkede yoğun bir anti-emperyalist havanın esmesine yol açacaktı. Siyasal koşullarda meydana gelen bu değişiklik Çin KP'nin taktiksel çizgisinde de bir değişikliğe yol açtı. Mao Zedung şöyle diyordu:

1. Çin ile Japonya arasındaki çelişmenin baş çelişme hline gelmesiyle ve Çin'in iç çelişmelerinin ikincil ve bağımlı duruma düşmesiyle, Çin'in uluslararası ilişkilerinde ve ülke içindeki sınıf ilişkilerinde değişiklikler meydana geldi
2. Çin uzun zamandır iki şiddetli ve temel çelişmenin pençesi altındaydı: Çin ile emperyalizm arasındaki çelişme ve feodalizm ile halk kitleleri arasındaki çelişme. 1927'de, Guomindan'ın temsil ettiği burjuvazi devrime ihanet etti ve Çin'in millçikarlarını emperyalizme sattı. Böylece, işçilerin ve köylülerin iktidarının, Guomindan'ın iktidarı ile uzlaşmaz bir şekilde karşı karşıya olduğu bir durum yarattı ve millve demokratik devrim görevini Çin KP tek başına üstlenmek zorunda kaldı.
3. 18 Eylül 1931 Olayından ve özellikle 1935'deki Kuzey Çin Olayından bu yana bu çelişmelerde şu değişiklikler meydana geldi:(Japonya'ya karşı direnme döneminde Çin KP'nin görevleri,Seçme EserlerI, s. 336) Mao hemen ardından sözlerini şöyle sürdürüyordu:

Japon emperyalizmi, Çin'i tamamen işgal etme siyasetini uygulamaktadır. Bu yüzden, Çin ile (ABD ve Britanya gibi- GA) diğer bazı emperyalist ülkeler arasındaki çelişmeler ikincil bir duruma düşmüş, öte yandan bu ülkeler ile Japonya arasındaki ayrılık daha da artmış durumdadır

Çin ile Japonya arasındaki çelişme, Çin içindeki sınıf ilişkilerini değiştirdi ve burjuvaziye ve hatt savaş ağalarını, varlıklarını sürdürüp sürdürememe sorunuyla karşı karşıya bıraktı. Bu yüzden onlar ve onların siyaspertileri, siyastavırları bakımından yavaş yavaş bir değişiklik geçirmektedirler. Bu, Çin KP'nin ve Çin halkının önüne, Japonya'ya karşı bir millbirleşik cephe kurma görevini getiriyor. Birleşik cephemiz, burjuvaziye ve anavatanın savunulmasını kabul eden herkesi kapsamalıdır.(aynı yerde, s. 337)

Mao'ya göre bu dönemde baş düşman ya da düşmanlar Japon emperyalistleri, onların işbirlikçileri ve Kuomintang içindeki iflah olmazlar ya da aşırı gericilerdi. O, Japonya'ya karşı birleşik cephe taktiğini yanlış bulanaşırı soğelimini de en sert bir biçimde eleştiriyordu:

Düşmanlarımız, yani Japon emperyalistleri, Çinli hainler, Japon yanlısı unsurlar ve Troçkistler, Çin'de barış ve birlik, demokrasi ve özgürlük ve Japonya'ya karşı silahlı direniş yolunda atılan her adımı baltalamak için ellerinden geleni yapıyorlar Bundan böyle, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde, sadece Guomintang içinde iflah olmazlara ve halkın geri kesimlerine yönelttiğimiz propaganda, ajitasyon ve eleştiri ile yetinmemeli, aynı zamanda Japon emperyalistlerinin ve Çin'in işgal edilmesinde onlara uşaklık eden Japon yanlısı unsurların ve Troçkistlerin tertiplerini de tamamen açığa çıkarmalı ve onlara karşı şiddetle mücadele etmeliyiz.(aynı yerde, s. 343) O bir başka yerde ise sol gösterip sağ vuran veradikal solcugeçinen

Troçkistleri şöyle eleştiriyordu:

Burjuvazinin devrime katılmasını, bunun geçici olacağı gerekçesiyle reddetmek ve (yarı-sömürge bir ülkede) burjuvazinin Japonya'ya karşı olan kesimleriyle yapılan ittifakı, teslimiyetçilik olarak nitelemek, bizim kabul edemeyeceğimiz Troçkist bir yaklaşımdır.(Milyonlarca kitleyi Japonya'ya karşı millbirleşik cepheye kazanın, aynı yerde, s. 370)

Japon emperyalizmi ve onların işbirlikçileri ile Çin halkı arasındaki çelişmenin ön plana geçmesi, ABD ve Britanya emperyalizmine yakın olan Kuomintang'ın düşman olmaktan çıktığı anlamına gelmiyordu. Olan, Japonya'nın Çin'i tümüyle işgal etme ve sömürgeleştirme girişimine bağlı olarak yaşanan sınıfsal ve siyasal değişikliklerin bu gerici burjuva-toprak ağası partisini ikincil düşman konumuna itiyor olmasıydı. Mao bunu şöyle anlatıyordu:

Stratejideki ikinci değişiklik, iki farklı savaşın kesiştiği noktada, Luguçiao Olayından sonra 1937 sonbaharında meydana geldi. Yeni bir düşmanla, Japon emperyalizmiyle karşı karşıyaydık, eski düşmanımız Guomintang (ki hl bize düşmandı) müttefikimiz olmuştu(Savaş ve Strateji Sorunları,Seçme EserlerII, s. 272)

Tabi, özünde birbirine düşman sınıf ve katmanları temsil eden Kuomintang ile Çin KP arasındaki taktiksel bağlaşma, bu iki güç arasında ciddi sürtüşmeler ve hatt çatışmalarla el ele gidiyordu. Çünkü Kuomintang şefleri, tutarlı bir anti-Japon çizgi izlemiyor ve bu işgalci güçle uzlaşmanın yollarını arıyorlardı. Buna bağlı olarak onlar, Japonya'ya karşı birleşik cephenin içinde yer aldıkları koşullarda bile Çin KP'ne karşı provokatif ve düşmanca eylemlerde bulunuyorlardı. Dolayısıyla Çin KP, bir yandan böylesi eylemler nedeniyle anti-

Japon birleşik cepheyi bozmamaya özen gösterirken, bir yandan da Kuomintang'ın Çin KP'ne karşı düşmanca ve Japonya'ya karşı teslimiyetçi tutumlarını sistemli bir biçimde eleştiriyor ve sergiliyordu.

Üçüncü (ya da Komünist) Enternasyonal, Çin KP'nin bu politikasını doğru buluyor ve Çin işçi sınıfı ve halkının Japon emperyalizmine karşı savaşımını alkışlıyordu. Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, Temmuz 1938 tarihli kararında şöyle diyordu:

1.Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi prezidyumu, Çin KP'nin siyasal çizgisini içtenlikle onadığını ve Komünist Enternasyonal'in, Çin halkının Japon işgalcilerine karşı kurtuluş savaşımıyla dayanışma içinde olduğunu duyurur

3.Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi (=KEYK) prezidyumu şunu duyurur:

Çin halkının Japon işgalcilerine karşı kahramanca savaşımı uluslararası proletaryanın ve bütün ülkelerin geniş yığınlarının sıcak sempatisini uyandırmıştır. Tüm ilerici insanlık, kahraman Çin halkının barbarca şiddete karşı sadece ocaklarını ve evlerini, sadece özgürlük ve bağımsızlıklarını değil, tüm halkların özgürlük ve barış davalarını da savunmakta olduğunu farkındadır. Japon faşist militaristlerinin Çin halkına boyun eğdirmeyi başarmaları, faşist saldırganlığın Asya'da ve Pasifik'te olduğu gibi Avrupa'da ve dünyanın öbür bölgelerinde de olağanüstü ölçüde yoğunlaşması ve yaygınlaşması anlamına gelecekti Çin'in zaferi ise tüm faşist saldırganların fetih planlarına ağır bir darbe vurulması demektir. Dolayısıyla, Çin halkının yürüttüğü kurtuluş savaşı, dünya proletaryasının ve bir bütün olarak ilerici insanlığın, barbar faşizmin şiddetine karşı genel savaşımının en önemli bileşenidir.(Extracts from a resolution of the ECCI presidium, on the policy of the Chinese Communist Party/ KEYK prezidyumunun Çin KP'nin politikasına ilişkin kararından parça, Jane Degras,The Communist

International,1919-1943, Documents, Cilt 3,1929-1943, s. 425-26)

Burada sunduğum verilerden de görülebileceği gibi Çin KP, çeşitli hatalarına ve sosyalist devrim perspektifinin zayıflığına rağmen Japon emperyalizminin Çin'i köleleştirme ve sömürgeleştirme girişimine karşı esas olarak doğru bir devrimci çizgi izlemiştir. Bu parti Kuomintang gericilerinin, gerek 1927'de devrime ihanetleri sırasında ve gerekse 1930'larda kurtarılmış bölgelere karşı giriştiklerikuşatma ve ezmeoperasyonlarında yüzbinlerce işçi, emekçi ve askeri vahşice katletmiş olmalarına rağmen taktik sorununa duygusal bir anlayışla yaklaşmamıştır. Böylelikle Çin KP, gerek Çin'in ve Çin halkının emperyalist boyunduruktan, feodal kalıntılardan ve siyasal gericilikten kurtuluşu davasına ve gerekse -faşist blokun bir üyesi olan Japon militaristlerine güçlü darbeler

indirmek suretiyle- dünya halklarının anti-faşist savaşımına önemli bir katkı yapmıştır. Eğer Çin KP, bizimsüper solcularımız gibi düşünmüş ve davranmış vehepsi de kahrolsun!sloganının kolaycılığı ve çekiciliğine kapılmış olsaydı ne Japonya'nın da bir üyesi olduğu faşist blok 1945'de kesin bir yenilgiye uğratılmış ve ne de Çin'de 1949'da bir halk devrimi gerçekleşmiş olurdu.

Author Details

Garbis ALTINOĞLU

maryamohannes@yahoo.fr

Bunu paylaş:Facebook'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Twitter üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Linkedln üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Pinterest'te paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)WhatsApp'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Daha fazlaArkadaşınızla e-posta üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Skype'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Telegram'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Reddit üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Pocket'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)Tumblr'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)